

ПАМ'ЯТАЙМО МНУЛИ
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
—ВУДУМО МАНУТИС

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. No. 183. ДЖЕРЗІ СІТІ і НЬО ЙОРК, ВІВТОРОК, 28-го ВЕРЕСНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 28, 1976 Ч. 183. VOL. LXXXIII

ЄДНІСТЬ В ЦЕРКВІ І В НАРОДІ БУЛИ ГОЛОВНИМ МОТТОМ ВИСТУПІВ І ПРИВІТАНЬ ПАТРІАРХА ЙОСИФА В МЕТРОПОЛІ НЬО ЙОРК - НЬО ДЖЕРЗІ З КІНЦЕМ МИНУЛОГО ТИЖНЯ

З кінцем минулого тижня, від п'ятниці 24-го до неділі 26-го вересня 1976, велика українська громада світової метрополії Нью-Йорку — Нью-Джерзі була вєдвілі під знаком єдності і привітань Патріарха Йосифа, головним мотом виступів якого була єдність в Церкві і в народі, що є головною передумовою успіху в наших змаганнях.

ВІДВІДИНИ В УНС І "СВОБОДІ"

Джерзі Сіті, Н. Дж. (з. с.) — "Пам'ятайте, що ви є середом українського народу на американській землі, працюйте й далі до висот, до ще більшого росту, але й не забувайте, що все має йти на користь нашого народу і Церкви, цього народу, який живе найвищою ідеєю, ідеєю волі України", — закликав Блаженніший Патріарх Йосиф під час своїх перших, історичних відвідин у приміщенні Головної Канцелярії УНСОюзу та в-ва "Свобода", в п'ятницю, 24-го вересня. Це вперше за останніх 55 років, що Первоієрарх Української Католицької Церкви відвідав Голову Канцелярії УНСОюзу і Видавництва "Свобода", які тоді ще містилися при 83 Гренд вулиці.

Патріарха Йосифа, який прибув в полудневих годинах в товаристві о. д-ра Івана Дачка, д-ра Романа і д-ра Мирослава Навроцьких, голова Т-ва за Патріархальний Устрій Помісної Української Католицької Церкви, і Євн Піддубчинця, члена Управління Т-ва, привітав в прикрашеному американським і українським прапорами вєдвілі, "Української Будівлі", головний передісхідник УНСОюзу Йосиф Лисогір, а вєдвілі його традиційно хлібом і сїллом п-ни Христия Грицьковця, Мирослава Левенця і Романа Сохан, жолоді праці вєдвілі УНСОюзу і "Свободі", в привітності всіх працівників. Від міста Джерзі Сіті і його мєйора, д-ра Пола Джордана, який був відсутній в цей день, вітав Патріарха Йосифа Вілліам Маккі, заступник мєйора і директор міського управління людських ресурсів, вручаючи Первоієрархові ПУКЦеркви смі-

воличний — як він сказав — "ключ до нашого міста і наших сердець". В групі осіб, які зустрічали Патріарха Йосифа у вєдвілі будівлі, яка стала фінансовим центром цього міста, були ще: Герман Суєнгольц, президент сусіднього Першого Джерзі Банку, Роберт Свансон, президент Комерціал Траст Компанії і Моїс Баріл, віцепрезидент фірми Віден, бора якої містяться на 15-му поверсі "Української Будівлі" УНСОюзу. Описав Патріарха Йосиф, вєдвілі екскурсії в урядівні УНСОюзу, редакторів "Свободи" і запрошених гостей, поїхав відпою на 14-й поверх будівлі, звідкіль оглянув Статую Свободи і ньюйоркський "скайлайн". Після короткого відпочинку в конференційній залі УНСОюзу на третьому поверсі будівлі, Патріарх Йосиф засїв до спільного полудення з усіма гостями, екскурсії в урядівні УНСОюзу та працівниками УНСОюзу та "Свободи". Тут через вітав Патріарха Йосифа гол. передісхідник Й Лисогір, дякуючи за візиту в перевантажений поїздами програм та відмічуючи недавню зустріч з президентом Фордом, зложив особливу подяку Первоієрархові — "першому серед наших героїв" — за це, що він при кожній нагоді вєдвіляється за страждуючий, але нескорений український нарід. На честь Патріарха Йосифа присутні відісївали моголїтствї, а він поблагословив трапезу.

У своєму слові до зібраних Патріарх Йосиф кількакратно підкреслював надзвичайні досягнення УНСОюзу, особливо відмічуючи моголїтну працю його поієрїв, які візїдали до ЗСА тоді, коли він був ще "малим хлопчиком". Нав'язуючи до 200-ліття ЗСА і 100-ліття українського поселення в цїй країні, Патріарх Йосиф підкреслює конєчність почуття відповідальності, бо "ви найбільший осередок, і хоча ви скромні, ви провідники, ваші досягнення найвидатніші". Бажаючи дальшого росту УНСОюзу, Патріарх згадував до ще більшої підтримки українського народу і Церкви. "Там, в Україні, ідея живе і нарід свідомий цього, що нам належить право на свободу ще від часів Володимир Великого. Несїть допомогу цьому народові (Закїнення на стор. 4-й)

При вєдвілі до Української Будівлі УНСОюзу молоді працівники УНС і "Свободи" привітали Патріарха традиційно хлібом і сїллом.

Патріарха Йосиф в товаристві свого секретаря о. д-ра Івана Дачка та гол. передісхідника УНС Носіна Лисогора оглядає приміщення Головної Канцелярії УНС.

Після відісїдїм Головної Канцелярії УНС та полудення, Блаженніший Патріарх вєдвілі свого секретаря, екскурсії в урядівні УНС і редакторів відісїдав та познайомився з працівниками в-ва "Свобода". На фото (зліва): ред. А. Драван, о. д-р Іван Дачко, Блаженніший Патріарх Йосиф, голова Т-ва за патріархальний устрій ПУКЦеркви д-р Мирослав Навроцький, головний секретар УНС Володимир Сохан, пані Марія Лисогір, дружина головногго передісхідника, головний касир УНС пані Уляна Дячук та головний організатор Степан Гавриш.

Владика Августин Горняк відвідав Осередок УНЦеркви в Бавнд Бруку

Бавнд Брук. — У четвер, 23 вересня ш полудні, відісїдав Осередок УНЦеркви в Бавнд Бруку Преосвящ. Єпископ Августин з Англії, якого супроводжували протоієреї ЧСВВ о. Патрік Пашах з Нью-Йорку. Відісїдини були відповідно на візиту, що ї зложив Владик Августин Митрополит Мстислав в травні ц.р. у Лондоні.

З великим зацікавленням оглянув Владика Августин усі установи Української Православної Церкви, що містяться в Бавнд Бруку: Церкву-Пам'ятник та музей, бібліотеку й архів при нїй, приміщення Консисторії і, з особливим увагою, двитар Церкву-Пам'ятника, серед спочилих на якому Владика знайшов моголі своїх давніх знайомих — заслужених діячів української культури. Супроводжували гостей під час цих відісїдїв Вл. Митрополит Мстислав, голова Консисторії протоієрєв о. А.

Селешина та настоятель мєтрополїтного собору у Фїладельфї протоієрєв С. Вїлї. Докладні інформації й пояснення про музейні експонати давав проф. І. Палївода.

З черги Владика Августин завітав до будинку Духовної Семінарії, перед яким зустрїв його декан о. прот. Ф. Ієсїчїна та 12 семінаристів, які підїшли до Владика під благословення. Під час огляду історичних Семінарїї Владика затримався найдовше в її бібліотеці. При цїй нагоді Владика висловив подяку, що всього за два роки свого існування Семінарія придбала для своєї бібліотеки багатий навчальний і студійний книжковий фонд. У вєдвілі годїнах Владика Мстислав гостів Владика Августина і протїєрєв мєвн П. Пашаха скромного вєтерєрєв, присутїїм на якій були о. А. Селешїна і о. С. Вїлїх.

КОРОТКІ ВІСТКИ

БРЕЖНЕВ ВІДВІДАЄ ФРАНЦІЮ

Париж. — Рейтер інформувє, що генеральний секретар ЦК КПСР Леонїд Брежнєв приїде вкортї до Франції, щоб зустрінутїся з французьким президентом Жїскаром д'Єстєном. Ранїше з Москви повідомлялї, що Брежнєв відісїдав Західну Німєччїну. Невїдомо, чи обидві візїти відбудуться у тому самому часї.

КИТАНЦІ ПЕРЕДБАЧАЮТЬ НОВУ КОНФРОНТАЦІЮ ЗСА І СССР В АФРІЦІ

Гонг Конг. — Китайська прєсова агенція "Гєнгуа" повідомїла в четвєр, 23-го вєрєснє, ц.р., що напруженїє між Совєтським Союзом і

З'єднаними Штєтами Амєрїки відносно Півдєнної Африки стає чимраз бїльшє загрозливим. Агенція вважає, що частинно цїлєю державного секретаря Генрі Кїсїнджєра є зупинити совєтськї впливи в тому районї свїту.

ОСТАТОЧНІ ВИСЛІДИ ВИБОРІВ У ШВЕЦІЇ

Стокгольм, Швєцїї. — Остаточнї вислїди виборів у Швєцїї, які відбулїся минулого тїжня, виявлїли, що партїї, які належать до несолїдарного блоку, матимуть у парламентї 180 мєсць, а солїдарнї демократїї і комуїстї 169. Мєншї політїчнї партїї — лїбералї, консерватїстї, здобулї менше як 100 мєсць.

Президенти африканських держав відкидають план щодо Родезії

Лусака, Замбія. — У неділю, 26-го вересня, президенти 5-ох африканських держав, які межують з Родезією, відкинули проголошений минулої п'ятниці родезьким прем'єром Іаном Смітом план, який передбачував створення тимчасового уряду, зложеного з представників дотеперішнього білого уряду тієї африканської країни та представників чорної більшості, передбачаючи, що до двох років влада перейде в руки чорних. Прем'єр І. Сміт був погодився на цей план після переговорів з державним секретарем Генрі Кїсїнджєром і прем'єром Півдєнно-Африканської Рєспублїки, Джонєм Фрєстерєм, які переконали Сміта, що якщо він не погодиться на перебрання влади представниками чорної більшості, то в Родезії продовжуватиметься партизанська війна, яка може поширитися на інші країни південної Африки, а Захід не допмагатимє урядовї Сміта. Продовження конфліктї в Родезїї може вїїти на користь Совєтського Союзу та радикальних африканських держав — твердї Кїсїнджєр і Фрєстерє. Однак, хоча Сміт минулої п'ятниці публїчно заявлїв, що його уряд погоджуватиметься на цей план, виготовлений

Амєрїкою та Британїєю, а під час недавньої 11-дєнної поїздки Кїсїнджєра по Африцї виглядало, що з цїм планом погоджуватиметься також бїльшїсть лїдерів країн, які сусїдують з Родезїєю, то в недїлю, 26-го вєрєснє, п'ять африканських президентів: Джулієс Нєйрєрє (Танзанїя), Сєрїтє Хама (Ботсванїя), Самора Машєл (Мозамбік), Агостїно Нєто (Ангола) і Кєннєт Каундє (Замбія) вїдали спільний комуїкат, в якому заявлїли, що якщо б вони погодилися на цей план, то це означало б, що погоджуватимуться на продовження "колонїалїзму та расїстської сїстєми в Родезїї". Африканськї президентї повідомилї, що погоджуватимуться на створення тимчасового уряду в Родезїї, але бажать, щоб цїй тимчасовий уряд був в руках чорних, а відкинули нїмї план передбачувати, що тимчасова Державна Рада складалася б на полївинї з бїлих і предїсїдником також був бїлий.

У своєму комуїкатї п'ять африканських президентів також відкинули пропозицїю, щоб цїй тимчасовий уряд був в руках чорних, а відкинули нїмї план передбачувати, що тимчасова Державна Рада складалася б на полївинї з бїлих і предїсїдником також був бїлий.

Президент Форд планує збільшити військову флоту

Бетт, Мерїленд. — Секретар оборони Доналд Рамсфєльд заявлїв у недїлю, 26 вєрєснє, що президент Джєррєлд Форд планує збїльшити військову флоту ЗСА з уваги на те, що Совєтський Союз дуже швидко темпом продовжує розбудовувати свою флоту. Промовляючи під час церемонїї спускання на воду нового корабля "Олівер Газард Перрі", Рамсфєльд сказав, що запланованє збїльшення амєрїканської військової флотї не вимагатимє додаткових фондів, а може бути покритє теперїшнім оборонним бюджетом. Із поглядями Рамсфєльда погодився секретар флотї Вїлїям Мїддєндорф, який також промовляв на тїй церемонїї, заявляючи, що збїльшення совєтської флотї становить серйозну загрозу для ЗСА. Він сказав, що під сучасну пору амєрїканська військова флотя є меншою, нїж була перед нападом японцїв на Перл Гарбор у 1941-му році.

Першу дебату виграв президент Форд — вказує опитування

Нью-Йорк. — Опитування, перевєдєне "Нью Йорк Таймсом" і телєвізїйною сїткою "Сї-Бї-Єс" виявлїло, що бїльшїсть виборців вважає, що першу публїчну дебату, яка відбулася минулого четвєрга між президентом Джєррєлєм Фордом і його демократичним суперником на пост президента Джїмїєм Картерєм, виграв президент Форд. Хоча політїчнї дїячї та бїльшїсть коментаторів вважають, що дебата закінчилася "рємїсом", то із запитаних виборців 37 відсотків заявлїли, що кращє вїйшов Джєррєлд Форд, 24 відсотки вважалї, що перемїг Картер, 35 відсотків сказавлї, що кандїдати "зрємїсувалї", а 4 відсотки не хотїли вїявити своїх поглядів. Хоча Джїмїї Картер ще далї бїльш популярний між виборцями, нїж президент Форд, то "Нью Йорк Таймс" твердїть, що після четвєрговї дебати шанси Прєзїдєнта значно поліпшїлїся, зокремї між виборцями, які вважають себе "незалежними", тобто, формально не є члєнами нї Демократїчної, ані Рєспублїканської партїї.

Організаційні і громадські справи були темою нарад Округу УНС в Нью-Йорку

Нью-Йорк (в. л-ць). — В п'ятїцю, 24-го вєрєснє ц.р., в приміщенні Українського Народного Дому при 2-й вєвнї відбулїся черговї нарадї Окружного Комїтєту Відділїв УНСОюзу з участю понад 25 представників Відділїв, переважно секретарїв та інших урядовцїв, і в привітності 4-ох члєнїв Головного Уряду та обласного організатора. Предметом нарад було основне обміркування теперїшньої організациїної кампанїї для прїєднання до УНС нових члєнїв та виконання прїєдначєної для Округу в цьому році квотї. З огляду на те, що члєни Головного Уряду, як також керівники Округу і урядовцї Відділїв є активні в сусїпно-громадському життї, прїаутнї, після вичєрпання основних точок, застановлялїся також над багатьма громадсь-

кими справами, зокремї ХП Конгрєсом Українцїв в Амєрїцї, який, як вїдомо, відбудеться 8, 9 і 10-го жовтня ц.р. Нарадї відкрїв голова Окружного Комїтєту М. Хомачук, який, після короткого вступного слова і привітання головних та відділових урядовцїв, склав звїт з проробленої праці. Він зокремї дуже позитивно оцінив недавню відбуту конференцїю голів Округу УНС, доповідї головних урядовцїв, вїмїну думок тощо. Все це стане стимулом до інтенсивної організациїної праці і активностї союзових дїячїв на інших відтинках організованого життї. Він загалєв також, що Округа організувала окремі автобуси на відкрїття пам'ятника Лєсї Українцї на Союзїцї і тим самим (Закїнення на стор. 3-й)

СОВЕТСЬКІ ПОЛІТВ'ЯЗНІ ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ В ЧІЛІ ПЕРЕД ЛІЦЕМІРСТВОМ МОСКВИ

Нью-Йорк (прєсова Служба ЗСА і БР). — У новому документі самвидаву, що останньо прїєдставлє за кордон, група політїчних в'язнїв СССР, серед яких є м. ін. Євєн Свєрєтєв та Зорїн Ілопадок, звертаєтьсє до політїчних в'язнїв чїлійської хунти, розповїдає їм про важке становищє тих, хто в СССР попав у в'язнїцї і контабортї за свої переконання, та розкрїває дволїчність вождїв КПСС, які, — як пишеться в листї, "стараютьсє своїмї лицємїрним виступам зловити на гачок наївних".

Документ, що має назву "Лист політїчних в'язнїв СССР" написаний з приводу появи в московському тїжнєвику "Новєє вєрєм", ч. 12 за 21 вєрєснє 1975 року шїрої інформацїї п. н. "Документи мїжнародної комїсії для розгладу злочинів воєної хунти в Чїлї".

Як вїдходить зі змістї цїї інформацїї, зорганїзована Москвою група "юрїстїв", "громадських дїячїв", "дїячїв культури", представлїв і в "академічного свїту" засудили знущання чїлійської хунти над політїчними в'язнями. Звичайно, згадана "комїсія" нї словеском не згадує про те, що дїється з іншедумаючими в СССР. Цїй факт заставив совєтських політїчних в'язнїв написати своє звернення. У ньому вони наві'язують до одного уступу згаданих "Документів мїжнародної комїсії" п. н. "Становищє політїчних в'язнїв".

Передрукуюсьмо повнїй текст "Листа політїчних в'язнїв СССР", відмічуючи декілька нечїтких у ньому мїсць, у перекладї з російської мови.

Прочитавши в 12 випуску журналу "Новєє вєрєм" за 1975 рік статтю "Становищє політїчних в'язнїв", ми, совєтськї політїчнї в'язнї, рїшили написати цю листу, адресуючи його тим, хто читає... (нечїтко). Ми відкинули намагання... (нечїтко) і пишемо, як в'язнї в'язнїв, про те як сидимо в совєтських контабортїх і тюрмах за те, що ми борємося за свободу слова, друку, за право людини. В-

швидко відїхали автом, при тому майже наїхали на амєрїканського корєспондєнта. Совєтський мїліцїонер, який стояв поблизу, не робив жадних заходів, щоб запобїгти дїяльностї "невідомих осіб", хоча совєтських громадян переважно не допускають до тих частин Москви, де живуть чужинцї. Свідкї твердять, що "невідомі особи" сидїли прїнаймнї двї годїни в автомобїлї коло будинку, в якому мешкає Крїстофєр Врен, правдоподїбно чєкаючи на вїхїд з нього Сахарових.

В Москві напастували А. Сахарова та амєрїканського журналіста

Москва. — Прєсовє агентствє Ройтера інформувє, що в недїлю, 26-го вєрєснє, "невідомї" особи в цивїльних одїах напастували совєтського академіка-дїсїдєнта і нобєлівського лаврєата Андрєя Сахарова, його дружинї Єлєну та Крїстофєра Врена, корєспондєнта "Нью Йорк Таймсу", коли Сахаров вїходив з помешкання Врена. Сахаров та Врен, в рївнєж інші свідкї заявлїли, що "невідомї" совєтськї особи почали фотографувати Сахарових і Врена, а опислї

Другий совєтський летун просить азилу в ЗСА

Тєгеран, Іран. — Асошієтєд Прєсс інформувє, що минулого четвєрга, 23-го вєрєснє ц.р., совєтський летун лїтанєнт Валєнтїн Іванович Захімов прєлєтєв на поштовому одномоторовому лїтаку "АТІНОВ-2" совєтсько-іранський кордон в районї Азєрбайджану, а осївїша на іранській тєрїторїї, попросив надати йому право політїчного азилу в ЗСА. Захімов назвав себе совєтським військовим старшиною і бєз жадного спрїтєву

